

Construction Industry Development and Cooperation Agency]. Retrieved from: <https://www.rbc.ua/ukr/news/tsifrovizatsiya-budivelnoyi-galuzi-shulyak-1744128894.html> [in Ukrainian].

13. Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini. (2022, February 24). [On the introduction of martial law in Ukraine]. *Ukaz Prezydenta Ukrainy №64/2022*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> [in Ukrainian].

14. DBN V.2.2-40:2018 «Inkluzyvnist budivel i sporud. Osnovni polozhennia». (2018, November 30). [DBN V.2.2-40:2018 "Inclusivity of buildings and structures. Basic provisions."]. *Nakaz Ministerstva rehionalnoho rozvytku, budivnytstva ta zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Ukrainy №327*. Retrieved from: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3192362160978134152?doc_type=2 [in Ukrainian].

15. Pro vnesennia zmin do Natsionalnoi stratehii iz stvorennia bezbariernoho prostoru v Ukraini na period do 2030 roku. (2025, March 25). [On amendments to the National Strategy for Creating a Barrier-Free Space in Ukraine for the Period Until 2030]. *Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy №294-r*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-2025-r#Text> [in Ukrainian].

16. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv na 2025-2026 roky z realizatsii Natsionalnoi stratehii iz stvorennia bezbariernoho prostoru v Ukraini na period do 2030 roku. (2025, March 25). [On approval of the action plan for 2025-2026 for the implementation of the National Strategy for Creating a Barrier-Free Space in Ukraine for the period until 2030]. *Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy №374-r*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/374-2025-r#Text> [in Ukrainian].

17. Ofitsiina feisbuk-storinka Radnyka - upovnovazhenoho Prezydenta Ukrainy z pytan bezbariernosti Tetiany Lomakinoi. (2025). [The official Facebook page of the Advisor - Plenipotentiary of the President of Ukraine on Accessibility Issues, Tetyana Lomakina]. Retrieved from: <https://www.facebook.com/bezbariernist/posts/rukhh-bez-barieriv-flahmanskyi-proiekt-ministerstva-rozvytku-hromad-terytorii-ta-in/694043376311498> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 6.06.2025

УДК 342.9

DOI: 10.36550/2522-9230-2025-18-159-164

Власов Антон Володимирович,
аспірант кафедри права та правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка
anton.vlas86@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-4999-5892

ВПЛИВ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ НА СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто сучасні підходи до сутності поняття «суб'єкти публічного адміністрування» та сформульовано авторське визначення поняття «суб'єкт публічного адміністрування у сфері торговельної діяльності».

Звернуто увагу на те, що зміст категорії «суб'єкт публічного адміністрування» полягає в тому, що відображає статус суб'єкта владних повноважень, якого законом наділено повноваженнями здійснювати публічне адміністрування, тобто надавати адміністративні послуги чи здійснювати виконавчо-розпорядчу діяльність у торговельній сфері.

На підставі висновків фахівців у галузі адміністративного права виокремлено характерні ознаки суб'єктів публічного адміністрування, діяльність яких спрямована на забезпечення торговельної діяльності. Зауважено, що в науці адміністративного права усталеним є поділ суб'єктів публічного адміністрування на: 1) органи державної виконавчої влади; 2) органи місцевого самоврядування; 3) суб'єктів делегованих повноважень.

Відповідно до зазначеного поділу визначено суб'єктів публічного адміністрування, що наділені повноваженнями в торговельній сфері. Виходячи з об'єму повноважень цих органів, класифіковано зазначених суб'єктів на: тих, що здійснюють публічне адміністрування на загальнодержавному рівні та тих, що здійснюють публічне адміністрування на місцевому рівні. Охарактеризовано роль та повноваження кожного із суб'єктів публічного адміністрування наділених повноваженнями в торговельній сфері.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, адміністративно-правовий механізм, адміністративно-правовий статус, адміністративно-правові засади, державна політика, публічне адміністрування, суб'єкти публічного адміністрування, торговельна діяльність.

Vlasov A. INFLUENCE OF STATE POLICY ON PUBLIC ADMINISTRATION ENTITIES IN THE SPHERE OF TRADE ACTIVITY

The article considers modern approaches to the essence of the concept of "subjects of public administration" and formulates the author's definition of the concept of "subject of public administration in the sphere of trade activity."

Attention is drawn to the fact that the content of the category "subject of public administration" is that it reflects the status of a subject of authority, which is empowered by law to carry out public administration, that is, to provide administrative services or carry out executive and administrative activities in the trade sector.

Випуск 18. 2025

© А.В.Власов, 2025

Based on the conclusions of specialists in the field of administrative law, the characteristic features of public administration entities whose activities are aimed at ensuring commercial activity have been identified. It is noted that in the science of administrative law, the division of public administration subjects into: 1) state executive bodies; 2) local self-government bodies; 3) subjects of delegated powers is established.

In accordance with the above division, public administration entities vested with powers in the trade sphere have been identified. Based on the scope of powers of these bodies, these entities have been classified into: those that carry out public administration at the national level and those that carry out public administration at the local level. The role and powers of each of the public administration entities vested with powers in the trade sphere are described.

Keywords: administrative and legal regulation, administrative and legal mechanism, administrative and legal status, administrative and legal principles, state policy, public administration, subject of public administration, trade activity.

Постановка проблеми. Торговельна діяльність як одна з основних галузей економіки будь-якої країни потребує ефективного публічного адміністрування, оскільки така діяльність прямо впливає на економічне зростання країни, зайнятість населення, цінову політику, інвестиційну привабливість та міжнародну конкурентоздатність. Питання щодо розкриття значення публічного адміністрування у сфері торговельної діяльності набуває особливої актуальності, в контексті визначення системи суб'єктів забезпечення цієї діяльності, здійснення їх характеристики та систематизації у певній сфері суспільних відносин. Зазначене питання належить до ключових завдань адміністративного права, оскільки безпосередньо впливає на з'ясування змісту та спрямованості адміністративно-правових відносин.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі питання щодо визначення та характеристики суб'єктів публічного адміністрування у сфері торговельної діяльності знайшли відображення в роботах таких провідних вітчизняних науковців як: В.Б. Авер'янова, А.А. Баженова, Ю.П. Битяка, Ю.А. Ведернікова, Л.Р. Грицаєнко, О.Ю. Дрозда, В.О. Зубкова, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова, А.А. Манжули, Т.В. Пашкуди, О.П. Світличного, О.В. Сукманова, В.С. Шестак та ін. Проте названі вчені розкрили лише окремі аспекти суб'єктів публічної адміністрації у сфері торгівлі або аналізували її в більш широкому або суміжному форматі.

Мета статті – визначити вплив державної політики на суб'єктів публічного адміністрування у сфері торговельної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Суб'єкти публічного адміністрування у сфері торговельної діяльності відіграють ключову роль у формуванні та реалізації державної політики у цій сфері.

В науці адміністративного права існують різні кваліфікації суб'єктів публічної адміністрації. Так, професор В.Б. Авер'янов, наводить таке тлумачення системи суб'єктів публічного адміністрування, відповідно до якого відносить до числа останніх, окрім органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, Президента України, інші (окрім виконавчих) державні органи (Рахункова палата, Національний банк, Рада національної безпеки і оборони, Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим, Центральна виборча комісія та ін.) і, навіть, об'єднання громадян у встановлених законом випадках [2, с. 235-248]. На підставі цього, приходимо до висновку, що головним критерієм віднесення державної інституції до числа суб'єктів публічного адміністрування є наявність в органу державно-владних повноважень.

Аналогічний підхід висловлює і О.В. Сукманова, яка переконана, що суб'єкт публічного адміністрування – це учасник адміністративних правовідносин наділений державно-владними повноваженнями, здатний від імені держави приймати рішення публічно-правового характеру та нести юридичну відповідальність в процесі виконання управлінської діяльності [13, с. 65-66].

На думку О.П. Світличного, одну з численних груп суб'єктів публічної адміністрації становлять органи виконавчої влади, інші державні органи, основним змістом діяльності яких є виконання покладених обов'язків і реалізація належних їм прав у сфері державного управління. Крім Кабінету Міністрів України, до них він зараховує міністерства; державні служби; державні та національні агентства; державні інспекції; державні бюро; державні адміністрації, фонди; комітети, структурні підрозділи цих органів. Саме на них покладено основні завдання держави. Зміст та обсяг повноважень цих суб'єктів публічної адміністрації відрізняє їх від інших суб'єктів адміністративно-правових відносин. При цьому реалізація владно-управлінських функцій державного управління залежить від рівня повноважень, що зумовлює вибір форм і методів їхньої діяльності. Також до суб'єктів публічної адміністрації вчений зараховує органи місцевого самоврядування, суб'єктів як публічного, так і приватного права в тому числі й на підставі делегованих повноважень [12, с. 215].

В.С. Шестак зазначає, що суб'єкти публічного управління – це органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та інші суб'єкти, яким делеговано державно-владні повноваження, а правову основу діяльності яких складають норми адміністративного права [14].

Авторський колектив монографії «Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану в Україні» визначає публічне адміністрування як форму реалізації публічної влади – це діяльність адміністративних органів, що є зовнішнім виразом реалізації завдань (функцій) виконавчої влади, здійснюється з метою задоволення публічного інтересу й відмежовується від законодавчої, судової та політичної діяльності. На думку авторів до адміністративних органів належать: 1) органи виконавчої влади; 2) суб'єкти місцевого самоврядування; 3) суб'єкти делегованих законом виконавчих повноважень: а)

громадські об'єднання під час виконання делегованих повноважень виконавчої влади; б) інші суб'єкти під час здійснення делегованих законом виконавчих функцій із метою забезпечення публічного інтересу [1].

Отже, на підставі зазначеного вище, вважаємо за доцільне сформулювати поняття суб'єктів публічного адміністрування у сфері торговельної діяльності та виокремити їх характерні ознаки.

Суб'єкти публічного адміністрування у сфері торговельної діяльності – це органи публічної адміністрації, наділені державно-владними повноваженнями, діяльність яких спрямована на реалізацію прав і охоронюваних законом інтересів громадян, шляхом здійснення виконавчо-розпорядчої та публічно-сервісної функції у сфері торговельної діяльності.

Зауважимо, що зміст категорії «суб'єкт публічного адміністрування» полягає в тому, що відображає статус суб'єкта владних повноважень, якого законом наділено повноваженнями здійснювати публічне адміністрування, тобто надавати адміністративні послуги чи здійснювати виконавчо-розпорядчу діяльність у торговельній сфері.

Спираючись на висновки фахівців у галузі адміністративного права щодо розуміння публічного адміністрування, варто виокремити характерні ознаки суб'єктів публічного адміністрування, діяльність яких спрямована на забезпечення торговельної діяльності, а саме: а) діяльність зазначених суб'єктів врегульована нормами адміністративного права, що зумовлює їх функціонування в межах адміністративно-правових відносин; б) наділення державно-владними повноваженнями у галузі торговельної діяльності; в) надання адміністративних послуг у сфері торговельної діяльності; г) систематизованість зазначених органів державної влади, об'єднаних субординаційними та координаційними зв'язками; д) діяльність зазначених органів поєднує реалізацію виконавчо-розпорядчих та публічно-сервісних функцій; е) зазначені суб'єкти представлені різними гілками державної влади.

Отже, на підставі виокремлених ознак суб'єктів публічного адміністрування у сфері торговельної діяльності, вважаємо за доцільне розкрити їх сукупність та охарактеризувати врегульовані нормами адміністративного права напрями їхньої діяльності у вказаній сфері суспільних відносин.

В науці адміністративного права усталеним є поділ суб'єктів публічного адміністрування на: 1) органи державної виконавчої влади; 2) органи місцевого самоврядування; 3) суб'єктів делегованих повноважень.

Конкретизуючи таку диференціацію відповідно до торговельної діяльності, а також враховуючи позиції окремих науковців, до суб'єктів публічного адміністрування, що наділені повноваженнями в торговельній сфері віднесемо:

1) органи державної виконавчої влади, а саме: Кабінет Міністрів України, Мінагрополітики, Мінекономіки, Мінфін, Держпродспоживслужба, територіальні органи вказаних центральних органів виконавчої влади, місцеві державні адміністрації в частині повноважень щодо продовольчого забезпечення та продовольчої безпеки;

2) органи місцевого самоврядування, а саме: сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад [9];

3) суб'єкти делегованих повноважень, якими у торговельній сфері можуть виступати інститути громадянського суспільства, а саме: громадські організації, громадські ради, що функціонують як при органах державної виконавчої влади, так і при органах місцевого самоврядування;

4) суб'єкти, яких не віднесено до органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування, але яких наділено окремими повноваженнями щодо забезпечення управлінського впливу в означеній сфері. До цієї групи можливо включити, наприклад, Президента України.

Виходячи з об'єму повноважень, яких надано суб'єктам публічного адміністрування, доцільно класифікувати зазначених суб'єктів на:

1) тих, що здійснюють публічне адміністрування на загальнодержавному рівні (Кабінет Міністрів України, Мінекономіки, Мінфін, Держпродспоживслужба, Антимонопольний комітет України, громадські ради при органах влади загальнодержавного значення, всеукраїнські громадські організації, Президент України);

2) тих, що здійснюють публічне адміністрування на місцевому рівні (територіальні органи Мінагрополітики, Мінекономіки, Мінфін, Держпродспоживслужби, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, громадські ради при місцевих органах влади, місцеві громадські організації, військові адміністрації) [3].

Охарактеризуємо роль та повноваження кожного із вищенаведених суб'єктів публічного адміністрування, що наділені повноваженнями в торговельній сфері. Так, *Кабінет Міністрів України* є вищим органом у системі органів виконавчої влади, який здійснює виконавчу владу безпосередньо та через міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, Раду міністрів Автономної Республіки Крим та місцеві державні адміністрації, спрямовує, координує та контролює діяльність цих органів у сфері торгівлі. КМУ визначає основні напрями державної політики, затверджує нормативно-правові акти, що регулюють торговельну діяльність, та забезпечує їх виконання [8].

Щодо *Мінекономіки*, як головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері внутрішньої торгівлі. До його компетенції належать розробка стратегій розвитку торгівлі, підготовка проєктів законодавчих актів, координація

діяльності інших органів влади у цій сфері, а також міжнародне співробітництво з питань торгівлі [4].

Роль *Міністерства фінансів України* як центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної фінансової політики в торговельній сфері можливо охарактеризувати через різні функції: участь у формуванні бюджетної політики у сфері торговельної діяльності; здійснення фінансового забезпечення державних програм, які сприяють розвитку економіки, в тому числі торговельної сфери тощо [7].

Ключову роль у забезпеченні політики в торговельній сфері віднесено *Держпродспоживслужбі* як центральному органу виконавчої влади, що здійснює державний контроль і нагляд за дотриманням законодавства про захист прав споживачів, санітарного законодавства, законодавства про безпечність та якість харчових продуктів, ветеринарної медицини, карантину рослин, а також у сфері ціноутворення. Держпродспоживслужба має право проводити перевірки суб'єктів господарювання, виявляти порушення та застосовувати адміністративні стягнення [6].

Держпродспоживслужба здійснює свої повноваження безпосередньо та через свої територіальні органи. Керівники самостійних структурних підрозділів територіальних органів Держпродспоживслужби, на які покладено здійснення повноважень Держпродспоживслужби у сфері санітарного законодавства, санітарного та епідемічного благополуччя населення, забезпечують виконання функцій щодо затвердження та підписання передбачених законодавством документів, повноваження щодо затвердження та підписання яких належить до компетенції головних державних санітарних лікарів відповідної адміністративно-територіальної одиниці (крім виконання функцій з реалізації державної політики у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження) та у сфері гігієни праці та функцій із здійснення дозиметричного контролю робочих місць і доз опромінення працівників), у межах повноважень відповідного територіального органу [6]. В свою чергу, територіальні органи здійснюють контроль та нагляд за діяльністю суб'єктів господарювання на відповідній території, зокрема: проводять перевірки суб'єктів господарювання, застосовують адміністративні стягнення за порушення законодавства [11].

Слід зауважити, що Держпродспоживслужба має складну та багатоступінчасту структуру, яка схематично зображена на Офіційному веб сайті служби. В цю структуру входять департаменти, управління, відділи, сектори, які утворюються відповідно до основних напрямків діяльності Держпродспоживслужби.

Антимонопольний комітет України (далі - АМКУ) є державним органом зі спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у сфері підприємницької діяльності та у сфері публічних закупівель. АМКУ здійснює державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції; взаємодіє з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, органами адміністративно-господарського управління та контролю, підприємствами, установами та організаціями з питань розвитку, підтримки, захисту економічної конкуренції та демонополізації економіки; бере участь у розробленні та внесенні Президенту України та Кабінету Міністрів України пропозицій щодо проектів нормативно-правових актів з питань конкурентної політики, розвитку і захисту конкуренції та демонополізації економіки; бере участь у розробленні та реалізації міжнародних проектів і програм, а також здійснювати співробітництво з міжнародними організаціями, державними органами і неурядовими організаціями інших держав з питань, що належать до компетенції Антимонопольного комітету України тощо [5].

Місцеві державні адміністрації здійснюють виконавчу владу на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці у сфері торговельної діяльності та беруть участь у розробці та реалізації місцевих програм з питань торгівлі [10]. В свою чергу *органи місцевого самоврядування* представляють інтереси територіальної громади та здійснюють певні функції у сфері регулювання торговельної діяльності на своїй території. Це може включати видачу дозволів на розміщення об'єктів торгівлі, контроль за дотриманням правил благоустрою, організацію ярмарків тощо [9].

Суб'єкти делегованих повноважень в торговельній сфері виконують окремі повноваження органів державної влади або органів місцевого самоврядування на підставі делегування. Повноваження визначаються відповідно до договору про делегування повноважень. Отже в Україні діє розширена система суб'єктів публічного адміністрування в торговельній сфері, кожен з яких наділений відповідними повноваженнями та відіграє важливу роль у забезпеченні торговельної діяльності загалом.

Висновки. Суб'єкти публічного адміністрування у сфері торговельної діяльності являють собою систему взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих органів державної влади та місцевого самоврядування, а також громадських об'єднань, цілеспрямована діяльність яких сприяє ефективному забезпеченню торговельної діяльності. Визначення системи суб'єктів публічного адміністрування у цій сфері та чітке розмежування повноважень між вищезазначеними суб'єктами є необхідною умовою для створення сприятливого та правового поля для розвитку торговельної діяльності в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану в Україні: навчальний посібник: у 2-х томах. Том 1. Загальне адміністративне право. Особливе адміністративне право /

В. Галуцько, П. Діхтєвський, О. Гулак та ін.; за заг. ред. В. Галуцька, В. Фелика. Одеса: Видавництво «Юридика», 2024. 622 с.

2. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2-х т. / редкол.: В. Б. Авер'янов (голова). Київ. Юрид. Думка. 2004. Т. 1 : Загальна частина. 584 с.

3. Зубко В.О. Інституційно-організаційний компонент публічного адміністрування в продовольчій сфері. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2024. № 5(65). Р. 115–121.

4. Питання Міністерства економіки: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 19.05.2025).

5. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text> (дата звернення: 19.05.2025).

6. Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 №667. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.05.2025).

7. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 375. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 19.05.2025).

8. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text> (дата звернення: 19.05.2025).

9. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-BP. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 19.05.2025).

10. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (дата звернення: 19.05.2025).

11. Про утворення територіальних органів Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1092. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1092-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.05.2025).

12. Світличний О.П. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку: колективна монографія / за заг. ред. Т.О. Коломєць, В.К. Колпакова. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2017. С. 205–217.

13. Сукманова О.В. Поняття та система суб'єктів публічного адміністрування охорони права власності в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Юриспруденція. 2018. Вип. 33. С. 64-67.

14. Шестак В.С. Роль адміністративного права у правовому забезпеченні реалізації окремих функцій держави суб'єктами публічного управління (на прикладі культурної функції). *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2015. Вип. 34(2). С. 151–154.

REFERENCES:

1. Halunko V., Felyk V. (2024). Administratyvne pravo ta administratyvnyi protses v umovakh voiennoho stanu v Ukraini. [Administrative law and administrative process under martial law in Ukraine]. Navchalnyi posibnyk: u 2-kh tomakh. Tom 1. Zahalne administratyvne pravo. Osoblyve administratyvne pravo. 622. [in Ukrainian].

2. Averianov, V. B. (2004). Administratyvne pravo Ukrainy. Akademichnyi kurs. [Administrative Law of Ukraine. Academic Course]. Pidruchnyk : u 2- kh t. 584. [in Ukrainian].

3. Zubko, W. (2024). Instytutsiino-orhanizatsiyni komponent publicnoho administruvannia v prodovolchii sferi. [Institutional and organizational component of public administration in the food sector]. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. № 5(65). 115–121. [in Ukrainian].

4. Pytannia Ministerstva ekonomiky. (2014, August 20). [Questions from the Ministry of Economy]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 459*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

5. Pro Antymonopolnyi komitet Ukrainy. (1993, November 26). [On the Anti-monopoly Committee of Ukraine]. *Zakon Ukrainy № 3659-XII*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text> [in Ukrainian].

6. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu sluzhbu Ukrainy z pytan bezpechnosti kharchovykh produktiv ta zakhystu spozhyvachiv. (2015, September 2). *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 667*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

7. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo finansiv Ukrainy. (2014, August 20). *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 375*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

8. Pro Kabinet Ministriv Ukrainy. (2014, February 27). *Zakon Ukrainy № 794-VII*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text> [in Ukrainian].

9. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini. (1997, May 21). *Zakon Ukrainy № 280/97-BP*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].

10. Pro mistsevi derzhavni administratsii. (1999, April 9). *Zakon Ukrainy № 586-XIV*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> [in Ukrainian].

11. Pro utvorennia terytorialnykh orhaniv Derzhavnoi sluzhby z pytan bezpechnosti kharchovykh produktiv ta zakhystu spozhyvachiv. (2015, December 16). *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 1092*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1092-2015-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

12. Svitlychnyi, O.P. (2017). Sluzhbove pravo: vytoky, suchasnist ta perspektyvy rozvytku. kolektyvna monohrafiia / za zah. red. T.O. Kolomoiets, V.K. Kolpakova. Zaporizhzhia: Vydavnychiy dim «Helvetyka». 205–217. [in Ukrainian].

13. Sukmanova O.V. (2018). Poniattia ta systema subiektiv publichnoho administruvannia okhorony prava vlasnosti v Ukraini. [Concept and system of subjects of public administration of property rights protection in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Seriya: Yurysprudentsiia. № 33. 64–67. [in Ukrainian].

14. Shestak V.S. (2015). Rol administratyvnoho prava u pravovomu zabezpechenni realizatsii okremykh funktsii derzhavy subiektamy publichnoho upravlinnia (na prykladi kulturnoi funktsii). [The role of administrative law in legal provision of some state functions realization by subjects of public management (based on the cultural function example)]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. № 34(2). 151–154. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 9.06.2025

УДК 351.862:004.738.5

DOI: 10.36550/2522-9230-2025-18-164-167

Крушеніцький Владислав Сергійович,
аспірант кафедри права та правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка
v.s.krushenickiy@cuspu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0001-9194-7897

РОЛЬ РАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ У ФОРМУВАННІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

У статті здійснено комплексний аналіз інституційної ролі Ради національної безпеки і оборони України (РНБО) у формуванні та реалізації державної політики у сфері інформаційної безпеки в умовах зростаючих викликів гібридної війни, інформаційно-психологічного впливу та кіберзагроз. Автором розкрито правову основу функціонування РНБО як координаційного центру з питань національної безпеки, зокрема в інформаційній сфері, з урахуванням норм Конституції України та профільного законодавства. Визначено основні функції РНБО у зазначеній сфері, серед яких: стратегічне планування, міжвідомча координація, аналітичне забезпечення, ініціювання нормативно-правових змін та оперативне реагування на загрози в інформаційному просторі.

Особливу увагу приділено діяльності Національного координаційного центру кібербезпеки як робочого органу РНБО, що відіграє ключову роль у моніторингу, оцінці та нейтралізації кіберінцидентів. Розглянуто функціональні завдання НКЦК, включно з управлінням національною системою кіберзахисту, координацією міждержавної інформаційної взаємодії, обміном даними між суб'єктами кібербезпеки та приватним сектором. Проаналізовано інституційні механізми взаємодії РНБО з основними суб'єктами сектору безпеки і оборони України, такими як Служба безпеки України, Міністерство оборони, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Міністерство цифрової трансформації тощо.

Окремо висвітлено питання удосконалення інституційної діяльності РНБО в умовах інформаційної агресії з боку російської федерації, що проявляється у системному поширенні фейкових наративів та маніпулятивної інформації. Автор підкреслює, що вказані загрози зумовлюють необхідність поглиблення стратегічного підходу до інформаційної безпеки на державному рівні. У цьому контексті обґрунтовано доцільність оновлення нормативно-правової бази, впровадження нових стандартів інформаційної безпеки, активізації аналітичної діяльності РНБО, створення національних технологічних рішень для захисту інформаційної інфраструктури. Зроблено висновок про те, що лише за умов комплексного, міжвідомчого скоординованого підходу РНБО може ефективно виконувати свою роль у забезпеченні інформаційної безпеки, зокрема шляхом аналітичного прогнозування загроз, нормативного регулювання та інституційної інтеграції вітчизняної системи кіберзахисту в міжнародні безпекові формати.

Ключові слова: Рада національної безпеки і оборони України, інформаційна безпека, кібербезпека, стратегія національної безпеки, інформаційна політика, гібридна війна, Національний координаційний центр кібербезпеки, державне управління.

Krushenitskyi V. THE ROLE OF THE NATIONAL SECURITY AND DEFENSE COUNCIL OF UKRAINE IN FORMING STATE INFORMATION SECURITY POLICY

The article provides a comprehensive analysis of the institutional role of the National Security and Defense Council of Ukraine (NSDC) in the formation and implementation of state policy in the field of information security in the context of the growing challenges of hybrid warfare, information and psychological influence and cyber threats. The author reveals the legal